

Kulturdepartementet (KUD)
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Att:

14. november 2012

FORSLAG TIL ENDRINGER AV KATEGORIER FOR AKTIVITETS- OG VIRKSOMHETSOMRÅDE I FRIVILLIGHETSREGISTERET – deres ref. 12/439

Vi viser til brev fra Kulturdepartementet datert 7. september 2012. Frivillighet Norge er glad for Kulturdepartementets forslag om å endre kategoriseringssystemet i Frivillighetsregisteret. Frivillighet Norge anser at det er viktig at Frivillighetsregisteret er basert på klassifikasjonsskjemaet som er utviklet i forbindelse med The Johns Hopkins Comparative Non-profit Sector Project (det såkalte ICNPO-systemet). Johns Hopkins-prosjektet løper fortsatt og inkluderer mer enn 40 land. ICNPO-systemet brukes også i UN Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts, som brukes i flere land (inkl. Norge) for å måle verdiskapingen i frivillig sektor. Det gir et godt grunnlag for forskning, utvikling av satelittregnskap for frivillig sektor, for målrettet politikkutvikling og utvikling av støtteordninger.

Frivillighet Norge anser også at departementets forslag til endringer i Frivillighetsregisteret tar hensyn til viktigheten av at registeret som beskriver norsk frivillig sektor slik den er: med et mangfold både av organisasjonsformer og aktivitetsområder. I det følgende vil Frivillighet Norge kommentere på enkelthetene i Kulturdepartementets endringsforslag. Vi vil også foreslå nye tredjesifferkategorier og begrunne hvorfor vi mener disse er formålstjenlige.

Frivillighet Norge er en konsensusbasert samarbeidsorganisasjon. Våre standpunkter har vært gjenstand for en omfattende organisatorisk behandling, blant annet i form av en skriftlig intern høring blant alle medlemsorganisasjonene. Denne høringsuttalelsen gir uttrykk for organisasjonenes omforente syn på Kulturdepartementets forslag.

1. Om fjerning av kategori 13 og 14

Frivillighet Norge er positiv til at kategori 13 og 14 fjernes i Frivillighetsregisteret. ICNPO-systemet er basert på 12 kategorier. Barne- og ungdomsorganisasjoner og Inkluderings- og mangfoldsorganisasjoner er **ikke** egne kategorier i ICNPO-systemet. Når det norske Frivillighetsregisteret opererer med disse to kategoriene på toppen av de 12 etablerte ICNPO-kategoriene anser Frivillighet Norge at mye av hensikten med å benytte ICNPO-klassifiseringsskjemaet blir borte. Frivillighetsregisteret blir ikke det nyttige verktøyet som Woxholdtutvalget forutsatte i NOU 15:2006 Frivillighetsregisteret.

2. Om bruk av tilleggsspørsmål i Frivillighetsregisteret

Det er på det rene at ICNPO klassifikasjonssystemet inkluderer en rekke non-profitbaserte virksomheter som vi tradisjonelt ikke har regnet som del av frivillig sektor i Norge. Frivillighet fins over alt, men arter seg ulikt i ulike deler av verden. Selv innenfor Europa er det relativt store ulikheter både hva angår hvilke virksomhetsområder og organisasjonsformer som regnes som del av frivillig sektor.

Frivillighet Norge mener det er viktig at Frivillighetsregisteret, selv om det baseres på det internasjonale ICNPO klassifikasjonssystemet, må være et verktøy som er egnet til å gi et bilde det vi tradisjonelt har regnet som frivillig sektor i Norge. Vi har for eksempel tradisjon for å forholde oss til barne og ungdomsorganisasjoner, minoritetsorganisasjoner og kvinneorganisasjoner, som egne grupperinger i frivilligheten. Myndighetene retter politiske virkemidler mot disse grupperingene, det er etablert særskilte støtteordninger for dem og grupperingene blir hørt og tatt hensyn til i saker som spesielt angår deres medlemmer.

Utviklingen i disse grupperingene i frivilligheten er også viktig å følge fordi det lenge har vært et mål at flere barn/unge, kvinner og personer med minoritetsbakgrunn skal delta aktivt i samfunnslivet, blant annet gjennom deltakelse i organisasjonslivet. Det bør derfor være mulig å gjenkjenne denne typen frivillige organisasjoner og få et bilde av hvor store de er, hvem de er og utviklingen i disse organisasjonene, i Frivillighetsregisteret

På denne bakgrunn støtter Frivillighet Norge forslaget om at det skal være mulig å stille tilleggsspørsmål i Frivillighetsregisteret, som det fortrinnsvis må være frivillig for organisasjonene å besvare. Frivillighet Norge mener for øvrig at antallet tilleggsspørsmål som stilles i Frivillighetsregisteret må begrenses til et absolutt nødvendig minimum for å unngå at det blir komplisert for organisasjonene å registrere seg.

Frivillighet Norge går inn for at forslaget fra Senter for forskning på Sivilsamfunn og Frivillighet (SFSF) tas til følge, slik at organisasjoner som ønsker å bli synlige som Barne og ungdomsorganisasjon også i Frivillighetsregisteret, kan bli det gjennom å besvare spørsmål om anslagsvis hvor stor andel av medlemsmassen som er under 26 år. På samme måte må Minoritetsorganisasjoner som ønsker det, kunne bli synlige i Frivillighetsregisteret gjennom å besvare spørsmål om anslagsvis hvor mange medlemmer som er født i utlandet, eller har to utenlandsk fødte foreldre.

Frivillighet Norge har også fått forslag fra medlemmene om at Frivillighetsregisteret bør ha et tilleggsspørsmål som gjelder antall kvinner i medlemsmassen, slik at også Kvinneorganisasjoner kan identifiseres i registeret.

Fordi mange både kulturorganisasjoner, friluftslivsorganisasjoner, kristne organisasjoner og velforeninger eier og driver forsamlingshus, har Frivillighet Norge også mottatt forslag om at Frivillighetsregisteret har ytterligere ett tilleggsspørsmål: har organisasjonen forsamlingshus.

3. Om innføring av tredjesifferkategorier

Frivillighet Norge er svært glad for forslaget om etablering av tredjesifferkategorier i Frivillighetsregisteret. Det vil bidra til at Frivillighetsregisteret enkelt kan brukes til å identifisere den typen frivillige organisasjoner som tradisjonelt har vært regnet som frivilligheten/sivilsamfunnet i Norge, og til at det blir enklere å rette virkemidler direkte mot de delene av frivillig sektor man ønsker å stimulere. Det vil også medføre at det blir enklere for

organisasjonene selv å få oversikt over faktisk omfang på eget felt i frivilligheten. Dette vil ha betydning for organisasjonenes utviklingsplaner og kartlegging av potensielle samarbeidspartnere.

Innføring av underkategorier på tredjesiffernivå vil gjøre det enklere å kartlegge aktivitet og utvikling i de delene av frivilligheten som vi tradisjonelt har ansett for å være frivillig sektor i Norge, eller innenfor deler av denne.

Innføring av underkategorier på tredjesiffernivå vil også føre til at flere organisasjoner vil kjenne seg igjen i den hovedkategorien de i utgangspunktet kanskje føler seg fremmed for å bli plassert i, og derved til at flere vil registrere seg i Frivillighetsregisteret.

3.1. Om SFSFs forslag til etablering av tredjesifferkategorier

Frivillighet Norge støtter forslaget fra Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillighet om etablering av tredjesifferkategorier i hovedkategoriene 4 og 7. Nedenfor følger innspill til etablering av tredjesifferkategorier i de enkelte hovedkategoriene i Frivillighetsregisteret. Innspillene er basert på innspill som er kommet fra våre medlemsorganisasjoner.

3.1.1. Om behovet for tredjesifferkategorier i hovedkategori 1 Kultur og rekreasjon, bikategori 1 100 Kunst og kultur

Det vil være svært formålstjenlig å etablere en egen tredjesifferkategori **MUSIKK** for musikkorganisasjoner

- som ledd i det offentlige politikkkutforming for det frivillige musikklivet
- som ledd i oppfølgingen av utviklingen i det frivillige musikklivet
- for at organisasjonene i sektoren skal få oversikt over hverandre og bedre mulighetene for samarbeid
- for at det frivillige musikklivet skal bli mer synlig for potensielle sponsorer og offentlige støtteforvaltere
- for at den forskningen som gjøres på det frivillige musikklivet skal få et bedre grunnlag

Organisasjoner som bør registeres i kategori **MUSIKK** er korps, kor, band/musikkgrupper /musikkensembler, orkestre og frivillige nonprofitbaserte arrangører og opplæringstiltak innenfor musikklivet.

På samme måte vil være behov for å etablere tredjesiffernivåkategorier i bikategori 1 100 for **TEATER** og **DANS**.

Frivillighet Norge foreslår videre at **KULTURVERN** tas inn som en egen tredjesifferkategori under 1 100 Kunst og Kultur. Arbeid med kulturvern og kulturminnevern defineres som en del av kultursektoren, men slås i andre sammenhenger sammen med miljøvern. Etablering av en tredjesifferkategori for **KULTURVERN** vil redusere usikkerheten til brukere av Frivillighetsregisteret om hvor organisasjonene innen kulturvernfeltet hører hjemme.

Ved avgrensningen av hvilke organisasjoner som skal kunne registreres under tredjesifferkategori **KULTURVERN** mener vi det er naturlig å forbeholde denne for ”historic, literary and humanistic societies” og ”museums”. Dvs foreninger som arbeider for å verne materielle og immaterielle kulturminner, foreninger som arbeider med lokalhistorie eller andre historiske området, og frivillige foreninger som driver museer, samt museers venneforeninger.

Det vil være hensiktsmessig å etablere en egen tredjesifferkategori **KULTURVERN**

- for at organisasjonene i sektorens skal få bedre oversikt over hverandre og økte mulighet til samarbeid
- for at kulturvernorganisasjoner skal bli mer synlige for potensielle sponsorer og forskjellig offentlige institusjoner som gir støtte til kulturverntiltak
- som ledd i det offentlige politikkkutforming på kulturvernfeltet.

Frivillighet Norge foreslår også at det etableres en tredjesifferkategori **FRILYNTE UNGDOMSLAG** under enten kategori 1 100 eller kategori 1 300. Ungdomslagene driver med alt fra leikaring til bygdekino. Noen er i dag plassert i kategori 1 100 og noen i 1 300. Det er i alt 900 ungdomslag registrert i Frivillighetsregisteret. Det vil være en fordel å få plassert disse på samme sted; i form av etablering av tredjesifferkategori **FRILYNTE UNGDOMSLAG**.

Alternativt kan det være aktuelt å etablere en tredjesifferkategori FOLKEKULTUR under kategori 1 100.

3.1.2. Om behovet for tredjesifferkategorier i hovedkategori 1 Kultur og rekreasjon, underkategori 1 300 Rekreasjon og sosiale foreninger

Frivillighet Norge foreslår etablering av følgende tredjesifferkategorier:

- FILUFTSLIVSORGANISASJONER
- SOSIALE/SAMFUNNSNYTTIGE FORENINGER dvs. foreninger som har sosiale/samfunnsnyttige formål slik som LIONS Rottary med mer.
- DYREEIERFORENINGER dvs. rasehund og rasekattklubber osv. Redningshundklubber og lavinehundklubber mener vi bør kategoriseres under beredskapsarbeid.
- INTERNASJONALE VENNSKAPS OG UTVEKSLINGSORGANISASJONER
- STUDENT/ELEVORGANISASJONER
- ANDRE HOBBY OG FRITIDSAKTIVITETER

Årsaken til at det er fornuftig å dele opp kategori 1 300 i et tredjesiffernivå ligger i at kategori 1 300 framstår som en sekkepost der organisasjoner med større og mindre samfunnsnytte er blandet sammen. Dermed svekkes nytten av frivillighetsregisteret både for organisasjonene – som får mindre oversikt over hvilke andre organisasjoner som faktisk opererer på samme felt – og for kommunene og staten – som går glipp av informasjon om mulige samarbeidspartnere. Også forskningsinstitusjoner har nytte av at denne sekke kategorien deles opp. begrunnelser for å dele opp kategori 1300 i tredjesifferkategorier er:

- behovet for å kunne bruke frivillighetsregisteret som verktøy i ulike offentlige støtteordninger
- behovet for å kunne målrette andre politiske virkemidler slik at de treffer den målgruppen i frivilligheten som staten eller kommune ønsker å nå
- behovet for å synliggjøre at det i hovedkategorien Rekreasjon og sosiale foreninger faktisk fins mange organisasjoner med stor samfunnsnytte, som ikke er ”koseklubber”.

3.1.3. Om behovet for tredjesifferkategorier i hovedkategori 6 Bolig og lokalmiljø bikategori 6 100 Lokalsamfunnsutvikling

Frivillighet Norge foreslår at det etableres tredjesiffernivåkategorier for henholdsvis

- **GRENDELAG OG VELFORENINGER FOR FASTBOENDE**
- **ANDRE NÆRMILJØANLEGG**

I de senere år er etablert en rekke velforeninger bestående av for eksempel hyttevei-eiere eller fritidsbåteiere, som har hytteeierne som bruker veien eller de som har plass til fritidsbåten sin i båthavnen, som medlemmer. Foreningens eneste formål er drift og vedlikehold av veien/båthavnen. En god del av disse foreningene er mer og mindre basert på dugnadsinnsats fra medlemmenes side, mens andre kjøper tjenester og arrangerer aldri dugnad. Frivillighet Norge mener det er viktig at Frivillighetsregisteret skiller mellom de velforeningene som kun er etablert for å ivareta medlemmenes behov for et konkret anlegg; vei eller båtplasser, og de velforeningene som tradisjonelt har vært regnet som velforeninger i Norge.

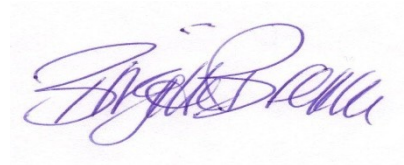
De tradisjonelle velforeningene er åpne for en stor gruppe; alle som har tilknytning til et lokalmiljø, og vil ha en bred agenda knyttet til videreutviklingen av dette lokalmiljøet. Normalt vil de anleggene en velforening etablerer (lekeplasser, fotball-/lekeløkker, sprøyting av skøyteis/måking av islagt vann til skøyting, turveier osv.) også være tilgjengelig for allmennheten. Dvs. at ikke bare for velforeningens medlemmer. Frivillighet Norge mener det blir vanskelig å bruke Frivillighetsregisteret som verktøy både for å skaffe seg reell oversikt over den tradisjonsrike velforeningssektoren i Norge, og for politikktutforming overfor velforeningene dersom det ikke etableres tredjesifferkategorier som etablerer et skille mellom disse, og velforeninger som kun er etablert for at en avgrenset gruppe for eksempel hytteeiere, skal bygge og drifte kjørevei fram til hytta si.

4. Frivillighet Norge har ellers følgende innspill til tredjesifferkategorier som bør etableres og nye eksempler på plassering av organisasjoner i klassifikasjonsskjemaet

- 4.1. Under Hovedkategori 3 Helse, bikategori 3 400 Andre helsetjenester vil det være formålstjenlig å etablere tredjesiffernivå kalt **BEREDSKAP SARBEID** og nevne Røde Kors og andre beredskapsorganisasjoner som eksempler på organisasjoner som skal plasseres der.
- 4.2. Under Hovedkategori 4 Sosiale tjenester, bikategori 4 100 Sosiale tjenester, 4 140 Andre sosiale tjenester vil det være formålstjenlig å legge til eksempel **OMSORGS AKTIVITETER** for blant annet Røde Kors Omsorg.
- 4.3. Under Hovedkategori 7 Politiske- og interesseorganisasjoner, bikategori 7 100 Interesseorganisasjoner, 7 120 Rettighets- og støttearbeid vil det være formålstjenlig å legge til eksempel **INTERNASJONAL HUMANITÆR RETT** for blant annet Røde Kors.
- 4.4. Under Hovedkategori 7 Politiske- og interesseorganisasjoner, bikategori 7 100 Interesseorganisasjoner, 7 130 Organisasjoner som arbeidet for samfunnsendring vil

det være formålstjenlig å legge til eksempel **RØDE KORS UNGDOM** for Røde Kors Ungdomsorganisasjon.

Med hilsen

A handwritten signature in purple ink, appearing to read 'Birgitte Brekke', is centered on the page. The signature is fluid and cursive.

Birgitte Brekke
generalsekretær